

IZS Inženirska zbornica Slovenije
Jarška cesta 10 b

1000 Ljubljana

Številka: 430-82/2011/7-0024482

Datum: 13.9.2011

Zadeva: Odgovor na poziv IZS glede javnega naročila JN9464/2010 z dne 5.10.2011

Spoštovani,

dne 12.9.2011 smo prejeli vaš dopis, št.: 3866/11/VOD-BŠF, s katerim nam sporočate, da ste zgoraj omenjeno javno naročilo (Izdelava idejnega projekta IdP) in predinvesticijske zasnove (PIZ) za gradnjo II. tira Maribor – Šentilj – d.m. in nadgradnja obstoječega) ocenili kot neustrezno zaradi odgovora na vprašanje, podanega 16.8.2011, ter nas pozivate k razveljavitvi razpisa.

V zvezi s tem vam pojasnjujemo, da je naročnik objavil javno naročilo, pri katerem je v popravku razpisne dokumentacije za predmetno javno naročilo v 2. točki kot pogoj navedel:

»Strokovnjaki, navedeni v razpisni dokumentaciji morajo, upoštevaje vsebino javnega naročila (predvsem sprotna in tekoča komunikacija med naročnikom in izvajalcem), znati slovenski jezik vsaj s stopnjo B1 ali več, oziroma primerljivo stopnji B1 ali več, kot to določa Skupni evropski referenčni okvir za jezike (Common European Framework of References for Languages).«

Na omenjeno dikcijo je naročnik prejel več vprašanj (ne zgolj tega, ki ga navajate v vašem dopisu), ki smo jih preučili, tudi na podlagi vseh predhodno pridobljenih mnenj IZS, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstva za okolje in prostor. Vprašanja, povezana z zgoraj navedenim pogojem, so se glasila:

»Ali se dikcija pogoja razpisne dokumentacije nanaša zgolj na odgovornega vodjo projekta ali se nanaša na vse kadrovske pozicije navedene v razpisni dokumentaciji. Naročnika prosimo za pojasnilo v obliki navedbe vseh kadrovskih pozicij za katere velja predmetni pogoj.»

»Vezano na navedeni pogoj hkrati poudarjamo, da bi moral naročnik v postopku oddaje zadevnega javnega naročila ponudnikom dopustiti, da nastopijo s prevajalcem oziroma tolmačem. V nasprotnem primeru naročnik ustvarja okoliščine, ki pomenijo diskriminacijo ponudnikov, prav tako pa naročnik s tem nedopustno omejuje konkurenco med ponudniki in ne zagotavlja, da med ponudniki (gospodarskimi subjekti) v vseh fazah postopka javnega naročanja in glede vseh elementov ni razlikovanja. Z opisanimi ravnanji naročnik krši 7. člen

ZJN-2 (načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki), 9. člen ZJN-2 (načelo enakopravne obravnave ponudnikov) in 10. člen ZJN-2 (načelo sorazmernosti) ter pravo Evropske unije glede prostega pretoka blaga, oseb, storitev in kapitala. Skladno z navedenim naročnika vljudno pozivamo, da dovoli nastopanje oziroma izpolnitev predmetnega pogoja s prevajalcem oziroma tolmačem.”

„V zvezi z navedenim menimo, da gre za nedopusten, diskriminatoren, neenakopraven pogoj, ki je v nasprotju z določbami ZJN in trenutno veljavno zakonodajo. Dejstvo je namreč, da ste samovoljno podali zahtevo glede stopnje znanje slovenskega jezika, vsaj s stopnjo B1, pri čemer pa nobeden od veljavnih predpisov v R. Sloveniji takšne stopnje za tovrstne strokovnjake ne predpisuje. Tako ste se s takim pogojem postavil nad zakonodajalca oz. v vlogo zakonodajalca oz. v vlogo osebe, ki lahko določa potrebno stopnjo znanja slovenskega jezika, brez da bi imel za to izrecno zakonsko ali kakršnokoli drugo pooblastilo. Tako Ministrstvo za delo, v katerega resor spada ZPKEU, kot tudi Ministrstvo za okolje in prostor je podalo pojasnilo, da ZPKEU nikakor ne daje ustrezne pravne podlage naročniku postavljati pogoja znanja slovenskega jezika, temveč mora to izrecno predpisati izvedbena zakonodaja.

V zvezi s tem vas pozivamo, da nam odgovorite na vprašanja:

- Ali boste ta nezakonit pogoj spremenili in ga oblikovali skladno z veljavno zakonodajo?
- Kateri veljavni Zakon vam je bil vodilo pri oblikovanju navedenega pogoja?”

Naročnik je podal odgovore, s katerimi je dejansko spremenil prej navedeni pogoj tako, da ga, kot takega, več ne zahteva.

Odgovori, ki se glasijo:

»Za strokovnjake navedene v razpisni dokumentaciji se zgoraj naveden pogoj v celoti pokriva s veljavnim vpisom v IZS oziroma ZAPS. **Izkazovanje znanja slovenskega jezika s posebnim potrdilom ni potrebno, niti izkazovanje znanja določene stopnje.** Šteje se, da strokovnjak, ki je vpisan v IZS ali ZAPS, izpolnjuje vse, za tak vpis, zahtevane pogoje.«

in

»Komunikacija med naročnikom in izvajalcem poteka v slovenskem jeziku. Za namen komunikacije izvajalec lahko nastopa s prevajalcem ali tolmačem, ki je njegov strošek. Glede posameznih kadrov pa se upošteva prejšnji odgovor.«,

jasno pojasnjujejo, da se za strokovnjake, navedene v razpisni dokumentaciji ne zahteva več izkazovanje znanja slovenskega jezika, posledično niti ne stopnja znanja ter način dokazovanja. Ostaja pogoj vpisa v IZS oz. ZAPS (kar nikoli ni bilo sporno in izhaja iz zahtev Zakona o graditvi objektov), kjer smo jasno povedali, da se šteje, da strokovnjak, ki je vpisan v IZS ali ZAPS, izpolnjuje vse, za tak vpis, zahtevane pogoje. S tem tudi IZS ne bi smela imeti težav, saj odločbo o vpisu v IZS izda, ko posameznik izpolnjuje za to zahtevane pogoje. S tem smo jasno povedali, da je potrdilo o vpisu v IZS javna listina, v katere resničnost in vsebino ne dvomimo.

Na podlagi navedenega vam torej sporočamo, da razpisa ne bomo razveljavili, saj za to ni nobene potrebe, ostajamo pa na stališču, da v razpisnih dokumentacijah ne bomo posebej zahtevali znanja slovenskega jezika za tuje kadre, ker za preverjanje le-tega, enako kot IZS, nimamo nobenih pogojev oziroma ustrezne pravne podlage. Pričakovanje z vaše strani za takšno ravnanje je zato, glede na to, da poznate problematiko najmanj tako dobro kot mi, nerealno in nekorektno. Vaš poziv bi lahko razumeli tudi kot zahtevo po določitvi posebnega pogoja znanja slovenskega jezika (za katerega sami veste in to tudi navajate, da ni podlage za preverjanje) v javnih naročilih gradenj, ker pa kot naročnik želimo in moramo ravnati

transparentno ter v skladu z veljavno zakonodajo, nedopustnega zapiranja trga in omejevanja konkurence ne podpiramo.

Naročnik pa v skladu z veljavno zakonodajo še vedno zahteva, da komunikacija poteka v slovenskem jeziku, ne zahteva pa izkazovanja znanja slovenskega jezika za posamezni tuj kader iz zgoraj navedenih razlogov.

Naše stališče izhaja iz pozitivne zakonodaje ter mnenj prej navedenih organizacij in državnih organov (IZS, MDDSZ, MOP). Torej, v skladu z 2. odst. 45. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02, 47/04, 126/07 in 108/09; v nadaljevanju ZGO-1) je obvezen kadrovski pogoj za **odgovornega projektanta, da »je pri pristojni poklicni zbornici vpisan v ustrezen imenik«**, t.j. IZS. Eden izmed **pogojev za vpis tujih državljanov v IZS je tudi izdana odločba za priznanje poklicnih kvalifikacij** oziroma pridobljena poklicna kvalifikacija odgovorni projektant. Direktiva 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij v 53. členu z naslovom Znanje jezikov določa: »Osebe, ki se jim priznajo poklicne kvalifikacije, znajo jezike, potrebne za opravljanje poklica v državi članici gostiteljici.« Iz 17.a člena Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/02, (Uradni list RS, št. 21/02, 92/07 in 85/09) izhaja, da mora kandidat, ki se mu prizna poklicna kvalifikacija za opravljanje reguliranega poklica oziroma dejavnosti v RS, za potrebe opravljanja tega poklica znati slovenski jezik, na območju narodnih skupnosti pa tudi jezik narodnih skupnosti.

Menimo, da iz tega nedvoumno izhaja, da lahko naročnik za tak kader zahteva zgolj vpis v IZS, iz potrdila o vpisu pa izhaja, da je tej osebi izdala tudi odločba o priznanju poklicnih kvalifikacij. Naročnik nima pravice preverjati, ali posameznik izpolnjuje pogoje, ki so zahtevani v postopkih, ki jih vodijo druge organizacije, sami pa navajate (kar vemo tudi mi), da za preverjanje tega pogoja nimate ustrezne podlage. Težko bi bilo pričakovati od naročnika, da torej preverja nekaj, česar tisti, ki izda odločbo, ne more.

Mnenje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je, da iz tega izhaja potreba po znanju jezika za potrebe poklica, kar je v pristojnosti delodajalca ali investitorja, ni pa ta zahteva predmet priznavanja poklicne kvalifikacije. IZS je pojasnila, da nima podlage za preverjanje nivoja znanja slovenskega jezika, zato tega ne izvaja, lahko pa obravnava pooblaščen inženirje v disciplinskem postopku, če ne znajo slovenskega jezika. Mnenje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je tudi, da bi lahko preverjali nivo znanja slovenskega jezika **samo, če bi imeli za to podlago v področnem zakonu, to je v Zakonu o graditvi objektov**.

Iz prakse sodišča EU (C 506/04, C 193/05) ravno tako izhaja, da tudi to sodišče ne pogojuje znanja določenega jezika z opravljanjem storitev v drugi državi članici, ki ni matična država. Dejstvo je, da mora vsa komunikacija pred pristojnimi organi in v upravnih postopkih potekati v slovenskem jeziku, v slovenskih prevodih ali po tolmaču.

Stališče je tudi, da v kolikor ni izražen javni interes (varnost in zdravje ljudi) za regulacijo jezikovnih zahtev, le-ta ni upravičena, ker predstavlja ovire za svobodno opravljanje poklica in prost pretok opravljanja storitev, kar pa pomeni tudi kršitve evropskega pravnega reda.

Tako tudi MOP v dopisu, ki je naslovljen na IZS (št. 6042-4/2011 z dne 25.08.2011), pojasnjuje zgoraj navedeno in dodaja, da ni podlage za preverjanje znanja slovenskega jezika, da se le-to sicer lahko zahteva pri javnih naročilih (ali pri zaposlovanju), vendar je treba v tem primeru upoštevati načelo sorazmernosti, nediskriminatornosti in drugih načel, ki jih narekuje evropska zakonodaja in pravila javnega naročanja.

Na podlagi vseh teh dejstev ugotavljamo, da lahko tuje osebe opravljajo dejavnost v RS, za to potrebujejo priznana poklicna kvalifikacija pod pogoji, ki so določeni in potrdilo o vpisu v IZS. Naročnik pa za potrebe izvajanja storitev upošteva pozitivno zakonodajo, ki mu nalaga, da mora kader (ki bo izvajal to dejavnost) izpolnjevati pogoje, ki so zahtevani v Zakonu o graditvi objektov. V tem zakonu je pogoj "vpis v pristojno zbornico".

Glede na zakonodajo s področja javnega naročanja pa mora naročnik postaviti pogoje tako, da zagotavlja konkurenco med ponudniki, da jih obravnava enakopravno ter da so pogoji določeni

sorazmerno predmetu javnega naročila. Pogoji morajo biti jasno definirani, določen pa mora biti tudi jasen način preverjanja posameznega pogoja. Jezik v postopkih javnega naročanja je obvezno slovenski, prav tako je v vseh naših razpisnih dokumentacijah določeno, da vsa komunikacija z naročnikom (torej tudi po podpisu pogodbe) poteka v slovenskem jeziku, kadar se zahteva izdelava določenih dokumentov, morajo biti le-ti prav tako v slovenskem jeziku. Naročnik pa ne bo postavljajl pogojev, za katere nima ustrezne podlage niti ni definiran način preverjanja tega pogoja. Kljub temu je odločitev o tem na strani naročnika, ki pa, kot že pojasnjeno, meni, da za postavljanje posebnega pogoja znanja slovenskega jezika ni nobene potrebe v kolikor komunikacija poteka v slovenskem jeziku, tudi če se za to uporabijo prevajalci ali tolmači (na stroške ponudnika). Poseben pogoj znanja slovenskega jezika naročnik ocenjuje kot nesorazmernega naročilu, diskriminatornega ter v nasprotju s prostim pretokom blaga in storitev.

S spoštovanjem,

dr. Patrick Vlačič
MINISTER

Pripravil/a:
Mag. Urška Skok Klima
Vodja Službe za sistem rabe javnih sredstev

Poslati:
- naslovníku elektronsko s povratnico

V vednost:
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve